

ge i Danmark, jf. bemærkningerne ovenfor om flygtningestatus og opholdsgrundlag. Dansk Flygtningehjælp er opmærksom på, at en situation med masseflugt og modtagelse af et stort antal flygtninge på meget kort tid kan give praktiske og administrative vanskeligheder med at etablere de sædvanlige tilbud til nyankomne flygtninge, herunder især vanskeligheder for kommunerne med at skaffe indkvartering og boligtilbud, jf. integrationslovens krav om kommunal boliganvisning inden for 3 måneder. Disse vanskeligheder må imidlertid ikke ændre ved princippet om fulde rettigheder, men kan i praksis betyde, at der bliver tale om en vis indslusningsperiode med praktiske overgangsløsninger på en række områder. Flygtningehjælpen bidrager gerne i drøftelser af, hvorledes man kan løse overgangsproblemer. Man kunne i den forbindelse bl.a. overveje, om ikke erfaringerne fra de andre nordiske lande med programmer for flygtninge med midlertidig beskyttelse kunne anvendes i Danmark, jf. Norges modtagelse af flygtninge fra Kosovo i disse dage.

Kosovo-loven er en bemyndigelseslov uden særligt præcise indholdsangivelser. Positivt set giver det en høj grad af fleksibilitet både i forhold til det antal flygtninge, der kan komme til landet og i forhold til udvikling af programindholdet over tid, hvor der f.eks. på særlige betingelser og derfor sandsynligvis i begrænset omfang kan gives adgang til arbejdsmarkedet, skole- og uddannelsessystemet. Men denne fleksibilitet betyder på den anden side, at flygtningene mangler klarhed over deres situation med deraf følgende utryghed, og at de i udgangspunktet deler vilkår med asylansøgere, både hvad angår indkvarteringsforhold, økonomi og aktivitetsmuligheder med deraf følgende tendenser til isolation og i yderste konsekvens yderligere traumatiseringer.

Samtidig rummer loven relativt tunge godkendelsesprocedurer i forhold til den enkelte flygtninges adgang til alternativ indkvartering og deltagelse i aktiviteter, som ligger ud over de nuværende opholdsvilkår for asylansøgere. En højere grad af deltagelse i almindeligt samfundsliv i Danmark forudsætter anmodning om myndighedernes godkendelse på hvert enkelt felt, for hver enkelt aktivitet.

### *Repatrieringsperspektivet*

Det foreslåede program har endelig som jugoslavloven et overordnet gennemgående repatrieringsperspektiv, som er helt nødvendigt i denne sammenhæng. Imidlertid har man ikke i forslaget taget hensyn til de indhøstede erfaringer med de bosniske krigsflygtninge og andre flygtninge. Der er efter Flygtningehjælpen erfaringer ikke nogen modsætning mellem integration og repatriering. En udelukkelse fra et almindeligt familie- og samfundsliv fremmer ikke repatriering. Flygtningehjælpen vil i den forbindelse også gerne henvise til det nyligt fremsatte repatrieringslovforslag, hvor der i lovbemærkningerne m.v. er formuleret lignende overvejelser om sammenhængen mellem integrationsindsats og repatrieringsstøtte.

### **2. Bemærkninger til enkeltbestemmelser om opholdsgrundlaget**

#### *De inviterede flygtninge fra Kosovo (§ 1, stk. 1.)*

Opmærksomheden henledes på de personer, som ikke kommer fra Kosovo, men eksempelvis fra omkringliggende provinser, og som på grund af urolighederne har søgt beskyttelse i flygtningelejrene i nærområdet. Flygtningehjælpen udsendte i området har bekræftet, at der i lejrene opholder sig albanere, som ikke er fra Kosovo. Bestemmelsen bør derfor udvides til også at omfatte sådanne andre personer.

#### *Spontanflygtninge (§ 2)*

Der gøres opmærksom på, at ikke alle spontane asylansøgere fra området vil være omfattet af ordlyden i lovudkastets § 1. Der vil kunne komme asylansøgere fra Kosovo, som ikke kommer direkte fra katastrofeområdet, men som eksempelvis har opholdt sig i Beograd i længere tid, og som derfor ikke angiver voldshandlinger eller lignende uroligheder i Kosovo som den væsentligste årsag til asylansøgningen. Der synes at mangle oplysninger om, hvorvidt sådanne albanere fra Kosovo straks efter indrejsen vil kunne få deres ansøgning behandlet efter udlændingelovens regler.

Også i tilknytning til denne bestemmelse vedrørende spontane asylansøgere skal der gøres opmærksom på, at der endvidere kan indrejse albanske ansøgere fra provinser, som grænser op til Kosovo. I den forbindelse kan der henvises til, at Flygtningenævnet den 30. juni 1998 meddelte